

РЕШЕНИЕ

№ 1424

гр. София, 25.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 45 СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ГЕРГАНА К. Г.ЕВА

при участието на секретаря СИЛВИЯ К. ЗЛАТКОВА
като разгледа докладваното от ГЕРГАНА К. Г.ЕВА Гражданско дело № 20221110146351 по описа за 2022 година

Предявен е от Р. В. Ш., ЕГН ***** срещу Ж. И. Х., ЕГН *****, осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пред.1 от ЗЗД, за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 4000,00 лева, като престирана на ответника при начална липса на основание, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 26.08.2022г. до окончателно изплащане на вземането.

В исковата молба, ищецът твърди, че на 10.03.2021г. е направил банков превод в полза на ответника при начална липса на основание по нейна банкова сметка с IBAN BG*****, открита в /ФИРМА/ за процесната сума, като в основание за превода било посочено „захранване на сметка“, като на практика между страните никога не е съществувало договорно правоотношение или извъндоговорно такова. По гореизложеното твърди, че ответницата неоснователно се е обогатила с така престираната ѝ сума, което обуславяло и правния интерес на ищеца от предявяване на иска. Моли за уважаване на иска.Претендира заплащане на разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК ответникът е депозирал писмен отговор, с който оспорва предявения иск. Излага, че на 10.03.2021г. бил сключен договор за покупко-продажба на земеделска и горска техника между ответника Ж. Х. и съпруга ѝ Х.Х., като продавачи и /ФИРМА/, като купувач, като последното дружество било представлявано от ищеца, в качеството му на адвокат, като по силата на договора Ж. и Х.Х.и, като продавачи, а купувачът, чрез пълномощника си купува следното ППС: вид колесен трактор, модел БЕЛАРУС – 952.4, КАТЕГОРИЯ т1, с рег. № ***** за продажна цена в размер на 21 600 лева с ДДС, която сума е заплатена от Ш. на Ж. Х. на 10.03.2021г. по сметка в /ФИРМА/. Посочва, че в деня на продажбата ищецът изявил желание освен трактора да

закупи и инвентар към него, както следва: тежести, фитил, система за климатик, дъска за теглич, теглич, хидравлична бутилка, силоотводен вал пригоден с уговорена между страните цена от 4000,00 лева, която сума е именно процесният превод, извършен като „захранване на сметка“, доколкото не бил съгласуван с Х.. По изложеното възразява, че превода е извършен на правно основание, а именно допълнително сключен между Ж. Х., като продавач и /ФИРМА/, чрез ищеца в качеството му на адвокат, като купувач, договор за покупко-продажба на движими вещи, които не са принадлежност към главна вещь, а имат своята отделеност в корпорално отношение, както следва: тежести, фитил, система за климатик, дъска за теглич, хидравлична бутилка, силоотводен вал пригоден, срещу продажна цена в размер на 4000,00 лева. По гореизложеното счита, че превода на сумата не е направен без основание, а в резултат от сключен между страните договор за продажба на инвентар. По гореизложеното моли за отхвърляне на иска. На свой ред претендира разноски.

В съдебно заседание, ищецът Р. В. Ш., редовно призован, не се явява, представлява се от адвокат К., която поддържа исковата молба и моли за уважаване на иска.

В съдебно заседание, ответникът Ж. И. Х., редовно призован, се явява лично и се представлява от адвокат А., която поддържа отговора на исковата молба и моли за отхвърляне на иска.

Съдът, като прецени доводите на страните и като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност на основание чл. 235, ал.2 от ГПК, и по свое вътрешно убеждение на основание чл. 12 от ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно между страните, че на 10.03.2021г. е сключен договор за покупко-продажба на земеделска и горска техника между Земеделски производител Ж. Х. и съпругът ѝ Х.Х., като продавачи и /ФИРМА/, чрез адвокат Р. Ш., като купувач, по силата на който продавачите продали, а ответника закупил следното: вид колесен трактор, модел БЕЛАРУС – 952.4, категория Т1, с рег. № *****, рама № 099В00346, двигател № 768159, срещу продажна цена в размер на 21 600 лева с ДДС. Не е спорно, че покупко-продажната цена е заплатена на дата 10.03.2021г., видно от извлечение от сметка /л.21 от досието по делото/, като в извлечението е посочено основание за превода „покупка трактор Беларус, с рег. № *****, за /ФИРМА/. Също така не е спорно, че на същата дата в полза на ответницата е извършен още един превод за процесната сума от 4000,00 лева, видно от платежно нареждане, прието на л.7 от досието на делото, като в платежното нареждане е посочено „захранване на сметка“. Именно превода на сумата от 4000,00 лева и обстоятелството дали е преведена с основание или не, е предмет на настоящото производство.

Установява се, че превода за сумата от 21 600,00 лева, и този за сумата от 4000,00 лева, са преведени по различни сметки на ответницата Ж. Х., обстоятелство, което не се оспорва от нея. Видно е от приетите по делото фактура № *****/10.03.2021г. и от Дневник за покупките на /ФИРМА/, за данъчен период м.03.2021г., справка – декларация за ДДС за м.03.2021г. и уведомление за постъпили данни от Справка-декларация за ДДС от /ФИРМА/, че продажбата на горепосочения трактор е декларирана от купувача, като той е упражнил и

правото си на данъчен кредит.

От показанията на допуснатия за разпит на страната на ответника свидетел – Х.Б.Х., съпруг на ответницата, се установява, че продажбата на трактора се осъществила много бързо, тъй като купувача изявил желание сделката да се изповяда по най-бързия начин и трактора да бъде предаден. Страните се споразумели за продажната цена от 21 600 лева с ДДС, след което купувача пристигнал, натоварил трактора и страните отишли в гр.***** за да прехвърлят обекта на сделката по нотариален ред. Ищецът, в качеството на адвокат присъствал на сделката, като представител на купувача /свидетелят посочва ищеца Р. Ш./ Ш. превел в рамките на десет минути сумата от 21 600 лева, а след това и сумата от 4000,00 лева пред нотариуса. Сумата от 4000,00 лева била получена от продавачите за допълнително оборудване, което включвало тежестите, теглича, силоотводен вал, дехидратора за климатика, дъска за теглич. Вещите, предмет на допълнителната продажба били предадени на купувача, когато бил предаден и трактора, в деня на сделката, лично свидетелят Х. ги предал, без страните да подпишат приемно-предавателен протокол. Трактора бил продаден от съпругата му, в качеството ѝ на земеделски производител. Вещите предмет на продажбата, били придобити от Ж. Х. по-късно след като придобила трактора, били принадлежности към трактора, като могат да бъдат отделени от него.

На страната на ищеца са разпитани свидетелите Т.Н.Д. и Г. Ц. Д.. Свидетелят Д. възпроизвежда в показанията си, че познава отдавна Р. Ш. и брат му, които били собственици на /ФИРМА/. Свидетелят изявява знание за продажбата на трактора, защото присъствал заедно с Р. Ш. при изповядване на сделката и транспортирането на трактора от *****. Продажбата се осъществила през м.03.2021г. Свидетелят присъствал на продажбата, като възприел, че първо Р. се срещнал със съпруга на Ж. Х. – Х.Х., огледали трактора, след което отишли в някакъв офис да „оправят“ по думите на свидетеля документите, като Ж. Х. предоставила на Ш. „някакви сметки“ и била изготвена фактура. Р. Ш. заплатил трактора онлайн. Казал на свидетеля, че нещо се объркало, като Р. Ш. превел сумата от 4000 лева вместо по сметка на лице с име „Т.“ по сметка на Ж. Х.. Свидетелят посочва, че освен трактора, нищо друго не им било предадено. Свидетелят упражнявал дейност, като тракторист, като посочва, че силоотводен вал, хидравлична бутилка, теглич, дъска за теглич, тежести, фитил и система за климатик са части на трактора, те са вътре в трактора и без тях той не може да функционира. Единствено дъската на теглича била отделима от трактора, а другите части били вътре в коритото на трактора. Познавал много добре лице с име Т.. Възприел, че Ж. Х. казала на Р. Ш. да не се притеснява за погрешно преведените 4000,00 лева, защото когато пристигне превода, ще възстанови сумата. Свидетелят бил и при нотариуса, но плащането било извършено в офиса на Ж., който по данни на свидетеля „се намира около *****, някъде или в града, или не знам, намира се в сграда.“ Първо били в офиса, където си оправили сметките, а след това отишли при нотариуса. Свидетелят посочва „не знам къде е нотариуса, в града е, не мога да кажа мъж ли е бил или жена, не съм влизал при нотариуса“. На въпрос на ответника дали свидетелят е виждал г-н Ш. да нарежда продажната цена, свидетелят отговори, че не се е виждал в

компютъра на Ш.. Свидетелят управлявал трактора, който закупили Р. Ш. и брат му. Посочва, че „без тежести не може да върви, а после „трактора може да върви без тежести и без фитил“. Частите, които изброил ищеца били вътре в трактора, който бил закупен с тях.

На страната на ищеца е разпитан и свидетелят Т.Н.Д., на който ищеца твърди, че именно е следвало да преведе сумата от 4000,00 лева, която по погрешка превел на ответницата Ж. Х.. Свидетелят възпроизвежда в показанията си, че познава Р. Ш. и брат му отдавна. Знае за покупката на трактора през м.03.2021г. Посочва, че тогава правел ремонт на апартамент на Ш. и същият трябвало да му преведе сума, която забавил известно време. Ремонтирал апартамента около седмица през март 2021г. Ш. следвало да преведе на свидетеля сумата от 4000,00 лева. По-късно Ш. му споделил че е объркал превода, като след два дни му предал сумата в размер на 4000,00 лева на ръка. Д. познавал и свидетеля Д., като в деня на сделката за трактора, звъннал на Ш., който му споделил, че е на сделка и че ще му преведе парите, които впоследствие станало ясно, че превел погрешно.

Поради констатирани съществени противоречия между показанията на свидетелите Д. и Х., съдът допусна провеждане на очна ставка, която така и не се проведе, поради обстоятелството, че ищеца не осигури присъствието на свидетеля Д..

Ответницата Ж. Х., допусната да даде обяснения в производството по реда на чл. 176 от ГПК дава утвърдителен отговор на въпроса, че трактора, предмет на продажбата от 10.03.2021г. е закупен по програма, по която има забрана за продажба в петгодишен срок от придобиване. Посочва, че е вярно твърдението, че е закупила отделно принадлежностите към трактора. Отговаря утвърдително на въпроса дали е водила редовно счетоводство във връзка с продажбата на трактора и принадлежностите към него. Посочва, че не е фактурирала в качеството си на земеделски производител принадлежностите, предмет на твърдяната от нея допълнителна продажба.

Съгласно задължителните постановки на ППВС № 1 от 28.05.1979 г. фактическият състав на иска по чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД изисква предаване, съответно получаване на нещо при начална липса на основание, тоест когато още при самото получаване липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго. Начална липса на основание е налице в случаите, когато е получено нещо без основание. За да бъде уважен искът по чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, съдът следва да установи наличието на следните предпоставки: 1) получаването на процесната сума в размер от 4000, 00 лева от обогатилото се лице – ответника, която е дадена от обеднялото лице - ищецът и 2) липса на основание за получаването, като в хипотезата на чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД тази липса следва да е начална, каквито са и твърденията, въведени от ищеца в настоящото производство. По отношение на първата предпоставка съдът намира, че се установи в производството, че процесната сума е преведена на ответника, което не се оспорва от него, като в платежното нареждане, в графа основание е посочено „захранване на сметка“.

По отношение на втората предпоставка от фактическия състав на предявения иск, с оглед на събрания по делото доказателствен материал, съдът намира следното: безспорно се установи между страните, че на 10.03.2021г. е сключен договор за покупко-продажба на

земеделска и горска техника между Земеделски производител Ж. Х. и съпругът ѝ Х.Х., като продавачи и /ФИРМА/, чрез адвокат Р. Ш., като купувач, по силата на който продавачите продали, а ответника закупил следното МПС: вид колесен трактор, модел БЕЛАРУС – 952.4, категория Т1, с рег. № *****, рама № 099В00346, двигател № 768159, ведно с принадлежностите към него, срещу продажна цена в размер на 21 600 лева с ДДС. Ответникът възразява, че сумата от 4000,00 лева не е платена без основание, тъй като тя била престаирана по допълнителна продажба на движими вещи, инвентар към трактора, както следва: тежести, фитил, система за климатик, дъска за теглич, хидравлична бутилка, силоотводен вал пригоден, срещу продажната цена от 4000,00 лева. От събраните по делото гласни доказателствени средства безспорно се установи, че трактора е предаден на купувача, заедно с горепосочените вещи; съдът на практика установи, че в тази връзка показанията и на двамата свидетели Д. и Х. са безпротиворечиви. Въпросът е дали и тези вещи са предмет на договора за покупко-продажба от 10.03.2021г. на колесен трактор срещу обща цена от 21 600 лева, или са предмет на допълнителна продажба за сумата от още 4000,00 лева. На първо място следва да се посочи от правна страна, че в случая не се излагат твърдения за погрешно плащане поради грешка в лицето – хипотезата, визирана в чл. 56 ЗЗД. За да е налице тази хипотеза е необходимо ищецът да твърди, че е платил един действителен дълг, но не такъв, който тежи върху него, а върху друго лице – такава е и практиката на Върховния касационен съд, обективирана в Решение № 33/03.04.2017 г. по т. д. № 61211/2016 г., IV ГО. В исковата молба липсва твърдение за това ищецът да е платил на ответника действителен дълг, който да е бил всъщност задължение на друго лице към ответника. Напротив, твърди се, че е платено задължение, което въобще не е възникнало. Следователно е налице твърдение именно за плащане без всякакво основание – чл. 55, ал. 1, пред. 1 ЗЗД. Продажбата на трактора е извършена при действието на Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, в редакцията му с ДВ, бр. 60 от 07.07.2020г., като според чл. 3 от закона той се прилага за земеделска, горска техника, включително превозни средства и машини за земни работи, наричани по-нататък "техниката", както и за двигатели с вътрешно горене за извънпътна подвижна техника. Съгласно чл. 12 от Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника договорите за прехвърляне правото на собственост на регистрираната в страната самоходна техника с мощност на двигателя над 10 kW се сключват в писмена форма с нотариална заверка на подписите. Така между страните е сключен в изискуемата от закона форма договора за покупко продажба на колесен трактор, заедно с всички принадлежности, числящи се към него. Съдът намира, че сочените от ответника вещи съставляват принадлежности към вещ. Принадлежности са тези вещи, които могат да бъдат обособени като самостоятелни такива, но по предназначение са поставени за служене на други вещи, които се обозначават като главни. Практическата стойност на това деление се изразява в чл. 98 ЗС, който гласи, че принадлежността следва главната вещ, ако не е постановено или уговорено друго. Това означава че собственикът на главната вещ е собственик и на принадлежността. Съгласно договора трактора е продаден с принадлежностите към него, които и са предадени на ищеца, както се установи по делото. След като тези вещи, които ответникът, безспорно се установи, че са били негова

собственост преди продажбата, са били предмет на договора от 10.03.2021г. и трактора е закупен с тях и предаден с тях, се формира извода, че вторият превод, който действително се установи, че е извършен от адвокатска сметка на ищеца по различни сметки на ответника Ж. Х. е извършен без правно основание. В тази връзка въпреки констатираните от съда противоречия в показанията на свидетелите, разпитани на страната на ищеца, относно твърдението на ищеца, че превода е извършен по погрешка по сметка на Ж. Х., вместо по сметка на свидетеля Т. Д., съпоставени с подписания между страните договор, според уговорките в който трактора е закупен ведно с принадлежностите към него, с установения за неизгоден за Х. факт, че не е фактурирала продажбата на вещите, които тя твърди да представляват инвентар към трактора и този, че превода за сумата от 4000,00 лева е направен по нейна лична сметка, а не по тази, притежател на която е тя в качеството ѝ на земеделски производител, както и съдът като взе предвид характеристиките на тези вещи, които макар и да са корпорално обособени, но на практика, прикачени към трактора, като главна вещ, губят самостоятелното си предназначение, освен теглича, както поясни свидетелят Д. и в която част, съдът кредитира показанията му, и служат на главната вещ по предназначение, формира краен извод на съда, че процесната сума е заплатена на ответника без основание и като такава подлежи на връщане. Тези вещи нямат характеристиките на инвентар, като например пръскачки, косачки, брани, плугове, ремаркета, а на принадлежности към трактора и които ищецът, като представляващ /ФИРМА/ е заплатил като покупко-продажна цена по договора за сумата от 21 600 лева, което също обосновава извод, че вторият превод за сумата от 4000,00 лева е извършен без основание.

По гореизложеното съдът намира иска за основателен и като такъв следва да бъде уважен.

При този изход на спора и на основание чл. 78, ал.1 от ГПК право на разноски се поражда в полза на ищеца. На ищеца следва да се присъдят разноските за държавна такса в размер на 160,00 лева, както и адвокатско възнаграждение в размер на 1050,00 лева, за реалното заплащане на което съобразно постановките на т.1 от ТР № 6/2013г. на ОСГТК на ВКС са налице доказателства на л.6 и л.219 от досието по делото. Или на ищеца следва да се присъдят разноски в общ размер от 1210,00 лева.

Така мотивиран, съдът,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Ж. И. Х., ЕГН ***** ДА ЗАПЛАТИ на Р. В. Ш., ЕГН *****, сумата в размер на 4000,00 лева, като преведена от ищеца на ответника при начална липса на основание, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 26.08.2022г. до окончателно изплащане на вземането.

ОСЪЖДА Ж. И. Х., ЕГН ***** ДА ЗАПЛАТИ на Р. В. Ш., ЕГН *****, сумата в размер на 1210,00 лева, деловодни разноски на основание чл. 78, ал.1 от ГПК.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____